

PEDAGOGISK ÅRSPLAN FOR FJELLHAMAR BARNEHAGE 2019/2020

Skrevet av: Janne Lund Vestli
Publisert: august 2019

Innhold

INNHold

INNHold.....	2
INNLEDNING.....	3
Barnehagenes formåls bestemmelse og samfunnsmandat	3
Presentasjon av barnehagene	3
VISJON.....	4
Barnehagens visjon	4
FORELDRESAMARBEID.....	5
BARNES MEDVIRKNING/MEDBESTEMMELSE..	6
OMSORG, OPPDRAGELSE, LEK OG LÆRING	7
Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	7
Lek	7
Danning:.....	8
Sosial kompetanse.....	8
Mangfold og gjensidig respekt	9
Overgangsrutiner	9
FAGOMRÅDENE.....	11
Kommunikasjon, språk og tekst.....	11
Kropp, bevegelse, mat og helse	13
Kunst, kultur og kreativitet.....	14
Natur, miljø og teknologi	16
Etikk, religion og filosofi.....	17
Nærmiljø og samfunn.....	18
Antall, rom og form.....	19
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	20
Planlegging	20
Dokumentasjon	20
Vurdering	21
Navn på satsingsområde: Natur, miljø og teknikk.	22
Gode tjenester:	23
Navn på satsingsområde: Ord som gror lek og lær	23
Gode tjenester:	24
Navn på satsingsområde: Foreldresamarbeid	24
Navn på satsingsområde: En attraktiv arbeidsplass:.....	26
Navn på satsingsområde: Langtidsfrisk	26

Skrivet av: "Klikk her og skriv inn"

Publisert av: "Klikk her og skriv inn"

Opplegg: "Klikk her og skriv inn antall"

Trykk: "Klikk her og skriv inn antall"

INNLEDNING

Dette er en pedagogisk plan for Fjellhamar barnehage.

Barnehagenes formåls bestemmelse og samfunnsmandat

Barnehagene jobber etter barnehage loven, rammeplanen og kommunale vedtekter.

Presentasjon av barnehagene

Fjellhamar barnehage er en barnehage med åpningstid fra 7.00 – 17.00. Det er en 5 avdelingsbarnehage med 75 plasser, med barn i alderen 1 til 6 år, og 17 stillinger og styrer i 100% stilling. Avdelingene heter Bringebær (0 -3 år), Blåbær (2 ½ - 6 år) og Bjørnebær (0-3 år), Tyttebær (3-6 år) og Jordbær (2 ½ til 6 år)

Fjellhamar barnehage ligger i et eldre etablert bomiljø og er Lørenskogs eldste barnehage, startet opp i 1966. I tillegg til vårt uteområde disponerer vi også to store fotballbaner like ved barnehagen.

Tove Teige Stokken er 20% assisterende styrer.

Barnehagenes adresser er:

Fjellhamar barnehage
Haneborgveien 83,

1472 Fjellhamar
Tlf: 67 20 18 15
48297565/ 48289732

Mail: fjellhamar.barnehage@lorenskog.kommune.no

Styrer: Janne Lund Vestli

VISJON

Barnehagens visjon

Vi bidrar til en meningsfylt og minnerik barndom.

En god barndom inneholder:

- Omsorg, trygghet, kjærlighet, barns utfoldelse, lek, raushet, respekt, selvstendighet, grenser og fantasi.

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. Barnehagelovene § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. Barnehageloven §1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som formål. Foreldrene og barnehagens personale har felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplan 2017).

Vi har faste rutiner for planleggings - og vurderingsarbeidet med foreldrene. Vi har jevnlig kontakt/møter med foreldrerepresentantene og de innhenter opplysninger og innspill fra de andre foreldrene. På disse møtene drøftes barnehagens satsningsområder og vektlegging av disse.

Vi har foreldresamtaler med hvert enkelt foreldrepar 1-2 ganger i året, og i forkant får foreldrene utlevert et skriv slik at de kan forberede seg til samtalen. På samtalen blir det gitt informasjon om hvordan barnet har det i barnehagen og hva vi skal legge vekt på i det videre arbeidet med barnet. Foreldrene er eksperter på egne barn, og det er viktig at barnehagen og foreldrene samarbeider om oppfølgingen av barnet. Vi lytter aktivt til foreldrene og vårt mål er at vi skal ha en felles forståelse for barnehagens mål og satsningsområder til beste for barnet. Vi setter opp mål for vårt videre arbeid med barnet sammen med foreldrene.

Det blir avholdt foreldremøte hver høst, hvor vi gir viktig informasjon til foreldrene og er åpne for spørsmål og diskusjoner om barnehagens innhold. Vi har også temamøter hvor temaet er fastsatt i samarbeid med foreldrerepresentantene. Vårt mål er å få i gang dialog og diskusjoner slik at foreldrenes meninger kommer fram og slik at de kan trekke veksler på hverandres erfaringer. Barnehagelærerne deltar aktivt på disse møtene.

Vi har fokus på å ta imot barn og foreldre på en positiv måte om morgenen, og å være åpne for kontakt når barna blir levert og hentet.

I løpet av året arrangerer barnehagene foreldrefrokost eller foreldrekaffe, mens sommerfest og (juletreff) arrangerer foreldrene.

BARNS MEDVIRKNING/MEDBESTEMMELSE

I barnehageloven § 3 står det: *Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.*

Barna skal jevnlig ha mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Barna har i de senere år fått mer og mer mulighet til å påvirke hverdagen sin i større grad enn før, og personalet må se påvirkningsmulighetene ut fra alder og modning. De får være med å bestemme aktiviteter, finne ut av hvilke klær som passer ut i fra vær og årstid og vi tar tak i det barna er opptatt av og fordypet oss i det. Det er viktig at vi voksne tar barna på alvor og lytter etter det de har og si, og barna lærer å uttrykke sine meninger og føle at de blir hørt. De opplever at det er viktig å gi uttrykk for sine ønsker, men lærer også at de ikke alltid kan få viljen sin, som igjen er del av en viktig læringsprosess i livet.

Vi har innført barnesamtaler, hvor vi på barnesamtalene gir barna mulighet til å komme med innspill til barnehagehverdagen. Vi tar opp tema som konfliktløsning og respekt, og det settes av god tid i rolige omgivelser slik at barna skal få rom til å sette ord på tanker og følelser. Samtalens innhold varierer ut i fra barnas alder og modenhet.

Barna blir tatt med på råd når det skal skje spesielle ting i barnehagen, som f.eks. arrangementer som karneval og nissefest. Ved hjelp av barnesamtaler involverer vi barna i evalueringen i etterkant, og barna får ulike erfaringer og lærer å reflektere over dem. Det er barna som er de fremste brukerne av barnehagen, og det er essensielt å kunne se barnehagedagen gjennom barnas øyne. De må få oppleve at deres meninger er viktige og at det er viktig å respektere de ulike barnas tanker og opplevelser. På denne måten vil barna kunne bidra til å finne nye løsninger på det som ikke fungerer optimalt.

Barna skal være de voksnes støttespillere i dette arbeidet. Det er de som er ekspertene.

OMSORG, OPPDRAGELSE, LEK OG LÆRING

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (rammeplan 01.08.17)

I barnehagen bruker vi mye tid på å gi barna nærhet, trygghet og trøst. Det er viktig at barna får ro og tid sammen med en oppmerksom og anerkjennende voksen til samtale og støtte ved ulike behov. Ved bleieskift, garderobesituasjon eller i andre trygge rutinesituasjoner legger vi vekt på å vise at vi bryr oss om -, og tar vare på barnet med empati og innlevelse. Ved å være gode forbilder, kan personalet lære barna å være gode omsorgsgivere, som bidrar til at barna føler tilhørighet i gruppen og viser omsorg for hverandre. Sammen med foreldre har personalet i barnehagen en viktig oppdragerrolle, og det er viktig med nært samarbeid med foreldre. Vi ser på grenser som en form for omsorg og vi voksne er konsekvente og tydelige i vår handlingsmåte.

Lørenskog kommune i samråd med Adferd senteret V/Oslo universitet, gir tilbud om forebygging og behandling av adferdsproblemer hos bl.a barnehagebarn (PMTO-parent-management-training-oregon).

Fjellhamar har en PMTO konsulent som kan veilede i strategier og verktøy som kan stoppe/reduere negativ adferd/utvikling.

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre. (Rammeplan 2017)

Det er viktig at barnehagene tilrettelegger for barns utfoldelse i lek, og vi er opptatt av å gi barna et godt lekemiljø, hvor tilgjengelighet av rekvisitter og annet lekemateriell er i fokus. Vi bidrar til felles opplevelser/erfaringer gjennom blant annet musikk, dans og drama, turer og aktiviteter som igjen gir grobunn for felles lek. Vi setter av lang og uavbrutt tid til frilek, hvor barna har stor påvirkning på hvilke aktiviteter/lek de ønsker å ta del i. Vi ønsker å veilede og hjelpe barna til god rollelek, som innebærer

muligheter for å leke uforstyrret og skjermet. Barnehagenes rominndeling gir muligheter til dette.

Barn har ulike behov for støtte og hjelp fra voksne i lek, og hvordan det foregår, kommer frem av behov og situasjon. Det avhenger av alder, modenhet, lekeferdigheter og barnets sosiale kompetanse. Barn lærer ulike sosiale ferdigheter gjennom konkrete handlinger/hendelser som oppstår, og det er viktig å ta i bruk her- og-nåsituasjonene hvor barnet selv deltar for å utvikle den kompetansen.

Vi vil legge stor vekt på lek dette året. Gi barna gode muligheter til å utvikle leken og lekeferdighetene på en god måte.

Danning:

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

(Rammeplan 2017)

Sosial kompetanse

Sosial kompetanse er et av de viktigste områdene vi jobber med i barnehagen, og har vært aktivt og i fokus siden 1997. Sosial kompetanse er viktig for å kunne delta i felles aktiviteter og lek. Det går ut på hvordan man fremmer og utvikler barnas sosiale ferdigheter med tanke på å være kompetent til å være en del av det sosiale fellesskapet vi lever i. Vi har videreutviklet dette arbeidet gjennom erfaringer og evaluering. Vi deler barna i mindre grupper og er nær barna der de er.

Voksenrollen er sentral for at barn skal utvikle sin sosiale kompetanse. Vi må være bevisste som rollemodeller i sosial samhandling og hjelpe, støtte og veilede barna i konflikter og andre sosiale situasjoner.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i felleskapet (Rammeplan 2017)

Barneagen har i flere år hatt barn med ulik kulturbakgrunn, noe vi ser på som en berikelse for barnehagen. Det at barn og voksne har ulik kultur, språk og religiøst ståsted, ses på som en naturlig del av hverdagen. For å løfte frem og få mer kunnskap om likhetene i de ulike kulturer, har vi fokus på vennskap når vi feirer FN-dagen og vi ønsker å sette hovedfokus på vennskap, likhet, barns rettigheter og toleranse.

Vi jobber aktivt med å motarbeide negative signaler i samfunnet mot minoritetsspråklige. Barn fanger opp ord og uttrykk fra eldre søsken og voksne, og vi ser det som en viktig utfordring å komme negativ ordbruk til livs. Vi tar det opp både i samlinger og når det oppstår blant barna, samt deler opp barnegruppa på ulike måter i løpet av uka slik at de blir kjent med hverandre. Ved å jobbe aktivt med vennskap, får vi en barnegruppe som er tett knyttet til – og aksepterer hverandres ulikheter. Dette motvirker mobbing/erting og utestenging av gruppa.

Overgangsrutiner

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (rammeplan 2017)

Vi bruker «Lørenskogmodellen» under tilvenningen.

Det å begynne i barnehagen er spennende og alle barna har med seg foreldre de første dagene. Vi begynner med å være barnehagen ca. 2 timer og utvider det etter hvert ut fra hva barnet er moden for. Her er det mange individuelle hensyn å ta, og vi beregner at tilvenningen varer ca. 1- 2 uker. De ansatte deler ansvaret for de nye barna mellom seg, og en ansatt har hovedansvaret for å bli kjent med det nye barnet og gi praktisk info til foreldrene, samt motta informasjon om barnet. Vi har foreldresamtale kort tid etter at barnet har startet i barnehagen og under tilvenningen for å evaluere tilvenningen og for at vi i barnehagen skal få nødvendig info om barnet.

Fjellhamar barnehage har vi 5 avdelinger. To småbarnsavdelinger og tre storebarns avdelinger. Overgangen til stor avdelingen bruker vi mye tid på, og begynner med å spise frokost sammen og utvider etter hvert med å være mer sammen. I slutten av juni slår vi avdelingene sammen og da får barna en myk overgang til stor avdeling.

Overgangen til skolen forbereder vi gjennom førskolegrupper en gang i uken de blir delt i grupper på høsten og de kalles for hoggormgruppa. De har utvidet frihet for å få følelsen av å være eldst i barnehagen;

- De kan være ute alene, men med tilsyn av voksne.
- Og vurdere litt mer selv hva som trengs å ha på seg ute.

I førskolegruppene jobber vi med familien, nærmiljøet, selvstendighet, trafikk og rollen som størst i barnehagen, og vi samarbeider også med andre førskolebarn i området. Vi arbeider også med skoleforberedende aktiviteter som det å sitte stille, ta i mot felles beskjeder, rekke opp hånda og det å vente på tur. Vi bruker opplegg for språklig bevissthet, jobber med grunnleggende begreper i matematikk etter SMIL og bruker aktivt boka: "med mattebriller i barnehagen". Det viktigste er at førskolebarna blir fortrolige med læresituasjonen

Det blir gitt skriftlig informasjon til skolen om de barna som skal begynne på skolen, og denne informasjonen skrives ned i samarbeid med foreldrene. Når det gjelder barn med spesielle behov som skal begynne på skolen, er det egne rutiner og skolen blir involvert tidlig i prosessen.

FAGOMRÅDENE

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn sener møter som fag i skolen. (Rammeplan 2017).

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, samt selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk, og varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst er;

- Vi leser, synger og samtaler mye med barna.
- Vi deler periodevis inn i mindre grupper for å kunne jobbe mer individuelt med språkstimulering ved å lese, bruke rytme, rim, regler, dramatisering og rollelek.
- Noen opplevelser blir skriftliggjort gjennom bilder og tekst, og barna skriver og lager plakater til barnehagens arrangementer. Vi oppfordrer og legger til rette for at barn skal bli interessert i skriftspråket ved å bruke skriftspråket på plassene deres.
- Vi legger til rette for god kommunikasjon barn/barn og voksen/barn ved å legge vekt på å være anerkjennende.
- Vi bruker "snakkepakken", et språkmateriell, aktivt og har språksamlinger som en del av samlingsstunden.
- Med de yngste bruker vi mye tid på stallebordet, hvor vi bruker tid og prater med barna.
- Vi har bilder hengene på veggen av dyr som vi prater -, synger om og forteller/synger regler.
- Barna lærer etter hvert å uttrykke seg både verbalt og skriftlig, og vi lager/dikter historier og skriver ned. Barna lærer også å lage historier ved å se på tegninger.
- Bøker står lett tilgjengelig i barnehagen og vi leser for barna i samling og spontant i små grupper.

- Vi bruker hverdagssituasjoner bevisst til begrepslæring og utvidelse av ordforrådet. Med de minste barna setter vi ord på det de peker på, bruker tydelige ord og korte setninger for å forklare hva vi skal, samt oppfordre til å bruke språket aktivt fra "få den" til "kan jeg få brunosten".

På småbarnsavdelingen legges det vekt på å gi barna selvtillit og lyst til å uttrykke seg muntlig ved å forstå og sette ord på deres nonverbale språk. Vi øker ordforrådet og fortellerevnen ved å snakke om det vi ser i bøker og det vi ser rundt oss, ute og inne og fordyper oss i det barna er opptatte av og interesserte i. Vi visualiserer ordenes betydning slik som f.eks. kald/varm, myk/hard, tung/lett. Med de eldste barna leser vi lengre høytlesingsbøker hvor vi samtaler om innholdet. Vi jobber med synonymmer for å utvide ordforrådet. F. eks hvor mange ord kan vi som betyr å gå?

- I samling lærer barna sanger, rim og regler. Vi leker med språket og utvikler ved hjelp av begrepsforståelsen.
- I samling øver vi også på å sette ord på følelser og bruke språket konstruktivt i konflikter.

Barnehagens digitale praksis

I tråd med Rammeplan for barnehager ser vi viktigheten av at barna får erfaring med bruk av digitale verktøy. I tillegg til å gi barn kunnskap og informasjon, kan bruk av digitale verktøy inspirere til lek og kommunikasjon, samt trene konsentrasjon og øve på øye-håndkoordinasjon. De kan gjenkjenne bokstaver og leke seg med skriving og tall og enkle tegneverktøy kan hjelpe barn med fargelære og utvikle fantasi og kreativitet, samt erfare nye teknikker.

Vi bruker pedagogiske pc-spill ved individuelle behov eks til fargelære, tallforståelse osv.

- SMART Board
- Ipad, til pedagogisk læring

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek, og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sund mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. Rammepplan 2017.

Vi har en turdag i uka og veksler mellom å ta med hele barnegruppa på tur og å dele barna inn etter alder. Dette for å gi barna ulike utfordringer tilpasset barnets alder og mestring; og mestring ut fra egne forutsetninger.

- Barna skal oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer inne og ute, året rundt.
- Barnehagen har fast turdag
- gymkrok med utstyr til fysisk aktivitet inne.
- Vi har fotballbane rett ved barnehagen.
- Vi bruker mye sang, dans og drama.
- Vi lærer om kroppen
- Småbarnsavdelingen utvider sine turer ut i fra hva barna mestrer.
- Serverer sunne måltider og barna skal få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

Vi legger stor vekt på sunt og godt kosthold og på det å ha god veksling mellom aktivitet og hvile. Barna er stort sett aktive hele dagen og trenger ofte mer ro på ettermiddagen og da har vi ofte noen rolige aktiviteter inne. Begge barnehagene har flate uteområder og få fysiske utfordringer, men vi bruker mye hinderløype både inne og ute. Vi har også noen trær som blir aktivt brukt i lek. Vi mener at styrke, balanse, smidighet og utholdenhet kommer naturlig ved lek, når de oppfordres til å prøve selv og finne løsning på hinderet. F.eks. hvordan klatre oppi eller komme seg under noe.

Vi serverer et varmt måltid en gang i uka og legger da vekt på at barna skal smake på - og sette pris på sunn mat. Vi har smørelunsj 2-3 ganger i uka og varmmat en dag. Vi serverer brød med sunt pålegg og grønnsaker til, og på ettermiddagen serverer vi barna oppskåret frukt til matpakken. Vi samarbeider tett med foreldrene, og målet er å få en felles forståelse av hva barna bør spise i løpet av barnehage dagen. Vi er en 5 om dagen - barnehage som betyr at vi har forpliktet oss til å aktivt fokusere på kosthold i barnehagen. Derfor har vi kuttet ned på sukkerholdig mat i sammenheng med bursdager og andre tradisjoner i barnehagen.

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og aktuelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. (rammeplan 2017)

- Vi benytter oss bevisst av nærmiljøets kulturelle tilbud.
- Vi jobber med solidaritetsarbeid og inkluderende fellesskap.
- Vi tar for oss de store kristne høytider og gamle norske tradisjoner.
- Vi er bevisste voksnes rolle som formidlere av normer og verdier/holdninger.
- Barna får utforske sin skaperglede. De får ofte sitte og tegne, male og forme ting i plastelina etter eget ønske.
- Vi er bevisste på å utnytte personalets ulike interesser og evner innen de kreative aktiviteter, særlig musikk og formingsaktiviteter. Vi veksler mellom å dele gruppa etter alder slik at barna får prøve aktiviteter tilpasset deres nivå og felles formingsaktiviteter for alle barna.
- Vi bruker materiell vi samler på turer og forsøker å finne så mange mulige måter å bruke dem på.
- Vi har musikkamling med sang, spill, dans, rytmer og lytting til forskjellig musikk.
- Vi deltar og underholder på barnehagenes kulturarrangement.
- Vi er på teaterforestilling minst en gang i året. En av disse forestillingene tar vi inn penger fra foreldre til billetten.
- Småbarna maler med hele seg. De bruker hender og føtter på både seg selv og andre og maler på store ark på gulv og vegger.
- Vi benytter Fjellhamar bibliotek og Lørenskog bibliotek av og til.

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan forbli nysgjerrige på naturvitenskaplige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper. (Rammepplan 2017)

Fjellhamar barnehage sår urter og grønnsaker i melkekartonger og ute i kasser. Vi har rugekasse annet hvert år for kyllinger.

- Vi har faste turdager som brukes til turer i skog og nærmiljø.
- Vi er opptatt av hva som skjer i naturen og nærmiljø.
- Vi tar med oss naturmateriale hjem som brukes til lek og forming.
- Vi har ryddeaksjoner i barnehagen på våren og temaarbeid om miljø.
- Vi kildesorterer glass, metall og papir, vi ble sertifisert som Grønt Flagg barnehager høsten 2014.
- Observerer innsekter og maurtuer
- Vi fordypet oss i fugler og blomster. Fjellhamar har en fuglekasse med kamera.
- Utfører ulike eksperimenter
- Kjøkkenhage

På turene våre legger vi vekt på å gi barna utfordringer. Målet er å gå tur i nærmiljøet og bli kjent og trygg der. De eldste møter utfordringer ved utnytte kjente områder ved å klatre, hoppe og bruke de mulighetene som finnes, samt kunne gå på lengre turer og mestre nye områder. Småbarna bruker mye tid til på å se og undre seg, f.eks. se hvordan en kranbil eller traktor arbeider, eller sitte stille å lytte. Hva er det vi hører? Vi er Grønt flagg barnehager som innebærer at vi har økt fokus på natur og miljø.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (rammeplan 2017)

I forbindelse med FN-dagen er toleranse, samhörighet og vennskap sentrale begrep.

- Vi markerer jul og påske og formidler ulike tradisjoner før og nå. Vi snakker om det kristne budskap og åpner for undring og spørsmål.
- Når det er aktuelt, snakker vi om andre kulturers religiøse feiringer.
- De voksne i barnehagen er gode rollemodeller og formidler regler, holdninger og verdier tydelig og klart for ungene.
- Vi jobber kontinuerlig med konfliktløsning og lærer barna å løse konflikter på en konstruktiv måte gjennom daglige situasjoner og ved å ha sosial-kompetanse samlinger.
- Vi undrer oss sammen med ungene i daglige situasjoner og på tur i naturen.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i barnehagenes hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaringer med deltagelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneske (Rammeplan 2017)

- Vi går turer i nærmiljøet hver uke.
- Vi benytter oss av offentlig kommunikasjon når vi skal på lengre turer.
- Gjennom styrt frilek sørger vi for at gutter og jenter får erfaring med ulike leker og rolleleker i barnehagen.
- Vi besøker de andre barnehagene i nærmiljøet.
- For å forebygge mobbing, jobber vi aktivt med at barna skal bli godt kjent med hverandre og tolerere hverandres ulikheter.
- Vi arbeider med Lørenskogs lokalhistorie.

Vi jobber med lokalhistorie gjennom hele barnehageåret for å gi barna en Lørenskog identitet. Det er mange av barna og barnas foreldre som er innflyttere i kommunen, og vi ser det som veldig viktig å gi historisk - og lokalkunnskap for at de skal bli bedre kjent i Lørenskog. Konkret gjør vi dette ved å vise barna historiske bygninger og steder slik som Olavskilden, Fjellhamar - og Haneborg gård, bronsealder røysene og rester av husmannsplasser på Fjellhamar. Vi gir også barna kunnskap om lokale stedsnavn og hendelser. Vi går tur til de aktuelle stedene og bruker billedmaterieil for å vise Lørenskog før og nå.

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barn kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreativ og skapende. Arbeidet med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonere, argumentere og søke løsninger. (Rammeplan 2017)

Vi arbeider aktivt med SMIL i barnehagene. Som står for satsning på matematikk i Lørenskog. Temaene vi jobber med er form og mønster, tall og antall, rom og retning og målinger. Vi har fordelt temaene utover året og fordyper oss i et og et tema av gangen. Målet vårt er at barna skal gjenkjenne og bruke;

- form, mønster og figurer
- tall og antall
- forskjellige former for målinger
- begreper innen rom og retning

Arbeidet med matematikk har blitt en del av hverdagen og faller naturlig inn.

Avdelingene er pyntet med former og tall og vi bruker ord og begreper bevisst. Vi har matematikk som tema på personalmøter og planleggingsdager og utveksler tips og ideer.

Begrepslæringen har blitt en naturlig del av barnehagedagen, og er noe både store og små synes er spennende. Det å bruke navn på former, preposisjoner som foran, bak, ved siden av, osv. er blitt naturlig for barna å bruke og de vet betydningen av det. De voksne skoleses i å være mer matematisk bevisste og bruke matematikk i her-og-nå-situasjoner.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

(Rammeplan 2017)

Vi har årsplaner som gir innblikk i hvordan vi jobber og satsingsområdene våre kommer frem her. I barnehagens månedsplaner kommer mer detaljert informasjon, og gjennom den pedagogiske planen viser vi vårt fokus på omsorg, oppdragelse, lek og læring. Her ligger også planer for overgangsrutiner og barnehagens arbeid med å gi barna mer medvirkning på sin hverdag. Planarbeidet foregår på planleggingsdager, personalmøter, avdelingsmøter og leder møter. Vi har også grupper som tar for seg planlegging av arrangementer osv. Barna er også med i planleggingen, og får gjennom barnesamtaler påvirket planleggingsprosessen.

Vi har to valgte foreldre representanter i hver barnehage som blir valgt på høsten, i tillegg til foreldreorganiserte grupper som planlegger sommerfest, juletreff og bakegruppe.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017).

Dokumentasjon må tolkes både gjennom barns og voksnes øyne og for å få riktig dokumentasjon er det viktig med diskusjon. Vi ser på barn med ulike øyne, har ulikt syn på barn, og det er viktig å bruke avdelingsmøter til slik refleksjon. Hendelser i

barnegruppen får stor betydning for videre planlegging og dokumentasjon, både i forhold til enkeltbarn og hele gruppa.

En stor andel av dokumentasjonen i barnehagen blir gjenspeilet gjennom bilder, og vi henger opp bilder på avdelingen, så både barn og voksne kan snakke sammen om det som har hendt. Etter å ha blitt enige med foreldrene, har vi valgt å ikke ha bilder av barna på hjemmesiden. Ansvar for hjemmesiden er blitt fordelt og vi ønsker en hjemmeside som er god å bruke og kontinuerlig oppdatert.

Dags rapporter og månedlige tilbakeblikk er en dokumentasjonsform som gjør at foreldrene kan få en innsikt i hva som har skjedd, og får mulighet til å snakke med barna om dagligdagse hendelser. Den henger i garderoben til gjennomlesing.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeide. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i trå med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017)

For å sikre barns utvikling og læring, vurderer vi den pedagogiske virksomheten i barnehagen kontinuerlig, Gjennom formelle og uformelle observasjoner, foreldremøter og foreldresamtaler. I tillegg kommer barnas erfaringer og meninger om barnehagehverdagen frem under regelmessige barnemøter og barnesamtaler. Det som vurderes er bl.a. barnegruppens utvikling, barnehagens organisering, tilrettelegging og gjennomføring av aktiviteter, personalsamarbeid og foreldresamarbeid. Vi gjennomfører også brukerundersøkelser blant foreldrene med jevne mellomrom.

Vurderingen knyttes opp mot lover, forskrifter og planer. I barnehagen har vi tradisjonspermer som er delt inn i arrangementer, hvor vi setter inn evalueringer etter hvert arrangement i barnehagen, som f.eks. påskefrokost, karneval og luciafeiring. Spørsmål som stilles da er; Hva gikk bra, hva bør gjøres annerledes osv.

SATSNINGSOMRÅDER:

Gode tjenester:

Navn på satsingsområde: Natur, miljø og teknikk.

Langsiktig mål

Barn i Fjellhamar har kunnskap og bevissthet innen temaene natur, miljø og teknikk.

Innledning/begrunnelse

Dette er en satsning på kommunenivå og er i forbindelse med innføringen av rammeplanen. Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær og er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Barna skal bli kjent med - og få forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær.

Vi vil også sette fokus på miljøutfordringer og ha holdningsskapende arbeid, da vi er GRØNT flagg barnehager.

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

- Barna skal følge naturen gjennom årstidene og plante insektsvennlige planter og grønnsaker.
- Barna er med på kildesortering av papir/metall og glass. Grønt flagg.
- Barna utfører enkle eksperimenter.

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Planting ute av insektsvennlige planter og grønnsaker	avdelingene	Daglig
Små grupper på tvers utfører enkle eksperimenter og værobservasjoner	Namikk ansvarlig	Ukentlig
NAMIKK ansvarlig informerer og skolerer resten av personalgruppa	Namikk Ansvarlig	Personalmøter Avd. møter Plan.dager
Fokusere på resirkulering, gjenvinning, strømsparing og planting og så.	Alle	Daglig
NAMIKK uke mai/juni	Alle	Juni

Vurderingsplan: skjer gjennom hele året. Ligger til grunn for videre arbeid.

Gode tjenester:

Navn på satsingsområde: Ord som gror lek og lær

Langsiktig mål

Ord som gror-lek og lær.

Innledning/begrunnelse

Vi vil legge vekt på språkarbeidet i barnehagen. Mange av barna våre er tospråklige og trenger derfor ekstra fokus på språk.

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

- Barna deltar i språkgrupper/språksamlinger.
- Språkteste barna vi ønsker å jobbe mer med.
- Høytlesing

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Konkretisering av språkstimuleringen(konkreter)	Ped.leder	kontinuerlig
Drama/eventyr	Ped.leder	Når det er aktuelt
Språksamlinger/grupper 1-2 ganger i uken	språkansvarlig	Hele tiden
Bruke bøker til høytlesning	alle	Når det er aktuelt
Bevisste voksne	Alle	Hver dag

Vurderingsplan: **det vil bli vurdert kontinuerlig. På ledermøter og avdelingsmøter.**

Gode tjenester:

Navn på satsingsområde: Foreldresamarbeid

Langsiktig mål

Økt kvalitet i foreldresamarbeidet for å fremme barnets læring og danning

Innledning/begrunnelse

Dette er satsing på kommune nivå. Personalet har blitt og vil bli skolert på dette området.

I 2019/2020 vil vi derfor ha følgende mål:

- Personalet er skolert på å fange opp tegn hos barn/foreldre.
- Handlingsveilederen for barn i risiko er i bruk
- Pedagogisk personal er skolert på bruken av kartleggings skjemaene.
- God kommunikasjon mellom foreldre/ansatte.
- Videreføre nye tilvennings prosedyrer. «Lørenskog modellen».

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Skolering av personalet	Styrer/ous	Personalmøter/ plandager
Aktiv bruk av handlingsveilederen	Ped.ledere	kontinuerlig
Bruk av kartleggingsverktøy ASQ, ASQ-SE på alle 3 åringer.	Ped.leder	Når det er aktuelt
Foreldresamtaler	Ped.leder	Vår/høst
Lengere og bedre tilvenning. «Lørenskog modellen»	Styrer	Vår/høst
Arbeide med skolering av gode kommunikasjons verktøy	Styrer/ped.l eder	Vår/høst

*Vurderingsplan: **Vurdering skjer gjennom hele året. Ligger til grunn for videre arbeid.***

Gode tjenester:

Navn på satsingsområde: Danning og læring

Langsiktig mål

Lære barna gode lekeferdigheter

Innledning/begrunnelse

Vi vil legge stor vekt på leken i barnehagen.

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

- Legge til rette for fri lek
- Lekegrupper
- Beviste voksne som deltar og tar initiativ og lærer barna de rette lekekodene.

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Legge til rette for fri lek og tema lek	Ped.leder	kontinuerlig
Voksne er aktive i leken	alle	Når det er aktuelt
Observere barna i lek	alle	Hele tiden
Rettlede og lære barna gode måter å komme inn i leken på	alle	Når det er aktuelt
Beviste voksne	Alle	Hver dag

Vurderingsplan: det vil bli vurdert kontinuerlig. På ledermøter og avdelingsmøter.

En attraktiv arbeidsplass:

Navn på satsingsområde: Kosthold

Langsiktig mål

Sunt kosthold

Innledning/begrunnelse

Sikre utvikling av matglede og sunne helsevaner

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

- Vi servere sunn mat i barnehagen
- Lage kostholdsplan
- Gjennomføre måltidssjekken

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Snakke med barna om sunt kosthold	Ped.leder	Høst 2019
Sette av tid på personalmøter/plandager	Styrer	kontinuerlig
Ta måltidssjekken	Avd.	Høst/vår
Ta det opp på foreldresamtaler	Bhg.lærer	Hele året

Vurderingsplan: det vil bli vurdert kontinuerlig. På ledermøter og avdelingsmøter.

Gode tjenester.

Navn på satsingsområde: IKT

Langsiktig mål:

Barn i Fjellhamar og Bruget barnehage har digital kompetanse.

Innledning/begrunnelse:

Dette er satsningsområde på kommunenivå og er i forbindelse med innføring av rammeplanen.

IKT er naturlig og nyttig verktøy i lek og læring i barnehagen, og vi kommer til å jobbe aktivt med ipad og SMART BOARD.

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

*Barna skal bli kjent med

- Bruke ipad
- sette i gang spill
- bruke tegneprogram

*Barna skal bli kjent med smartboard:

- være kjent og kunne bruke smartboardsutstyr: penner, viskelær
- finne, åpne, bruke og lukke programmet Notebook 11
- tegne, lage spill og eventyr på smartboard

Tiltak	Ansvar	Frist for gjennomføring
Være kjent og kunne bruke ipad	IKT ansvarlig/avd	Ukentlig/Daglig
Være kjent og kunne bruke smartboard	IKT ansvarlig/avd	Ukentlig

BAKSIDEN

Skrevet av pedagogiske ledere og styrer i
Fjellhamar og Bruget barnehage

OPPVEKST OG UTDANNING

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog
Telefon: 67 93 40 00 Faks: 67 93 40 01
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no